ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZIRANOSTI IN DELU V POLICIJI

PREDLOG

EVA: 2026-1720-0015

Ustvarjeno v MOPED-DOCS, 28. 10. 2026 11:19:02, verzija 11

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje predloga zakona

Ena izmed pomembnejših nalog Republike Slovenije je zagotavljanje varnosti ter javnega reda in miru, saj lahko ljudje svoje pravice in svoboščine v polni meri uresničujejo predvsem takrat, ko živijo v varnem okolju. Varnost je kot človekova pravica določena v 34. členu Ustave Republike Slovenije in ima pomembno mesto med temeljnimi pravicami posameznika. Država zato s sprejemanjem različnih normativnih rešitev skrbi za vzpostavitev učinkovitega sistema notranje varnosti, pri čemer sta v ospredju predvsem spoštovanje človekovih pravic in preprečevanje nedovoljenih posegov vanje. Pri zagotavljanju teh ciljev ima pomembno vlogo policija, ki skrbi za varnost ljudi in njihovega premoženja, preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja, vzdržuje javni red, zagotavlja varnost cestnega prometa ter nadzoruje državno mejo. Pri svojem delu se povezuje tudi z lokalnimi skupnostmi in drugimi institucijami ter s tem prispeva k izpolnjevanju nalog Republike Slovenije na področju notranje varnosti in mednarodnih obveznosti. Da lahko policija svoje naloge učinkovito opravlja, mora njeno delo temeljiti na zakonitosti, strokovnosti in spoštovanju človekovih pravic, pri čemer so pomembni tudi dobra organizacija, ustrezno vodenje, zadostno število usposobljenega kadra ter primerna opremljenost in zaščita policistov pri opravljanju njihovih nalog.

Policija je zaradi narave svojega dela urejena hierarhično in centralizirano, kar omogoča lažje vodenje, nadzor ter usklajeno izvajanje nalog. Kljub temu pa današnji varnostni izzivi zahtevajo, da se policija zna prilagajati novim razmeram in pri svojem delu tesneje sodeluje z ljudmi ter lokalnim okoljem. Zaradi posebnosti policijskega dela zakonodaja omogoča nekoliko drugačno ureditev položaja policistov v primerjavi z drugimi javnimi uslužbenci, kar izhaja tudi iz Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 32/25 in 1400/26; v nadaljevanju: ZJU-1). Pomemben korak pri urejanju sodobne organizacije policije je predstavljal Zakon o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP, 141/22, 85/25 in 14/26; v nadaljevanju: ZODPol), sprejet leta 2013, ki je bil kasneje zaradi izboljšanja učinkovitosti in racionalnejšega delovanja večkrat dopolnjen. Zakon je določil pristojnosti med ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), in organom v sestavi ministrstva policijo, uredil način vodenja policije, položaj in zaščito policistov ter področje njihovega usposabljanja in izobraževanja. Poleg tega je poudaril pomen sodelovanja policije z lokalnimi skupnostmi in drugimi institucijami, vse z namenom, da bi bila policija bolje organizirana in sposobna učinkoviteje odgovarjati na sodobne varnostne izzive.

S to novelo se dopolnjuje oziroma spreminja več členov trenutno veljavnega ZODPol.

ZODPol določa, da ministrstvo nad izvajanjem nalog in pooblastil policije opravlja celovit, sistematičen in načrten nadzor. Z nadzorom se ugotavlja zakonitost, strokovnost ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri izvajanju policijskih pooblastil, opravljanju nalog policije ter izvajanje usmeritev ministra. Nadzor nad delom policije opravljajo uradniki, zaposleni v notranji organizacijski enoti ministrstva, pristojni za usmerjanje in nadzor (v nadaljnjem besedilu: enota za usmerjanje in nadzor), ki imajo za nemoteno in učinkovito opravljanje posameznega nadzora posebna pooblastila iz 8. člena ZODPol. Predlagana dopolnitev 8. člena ZODPol določa, da lahko zaradi presoje zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista, enota za usmerjanje in nadzor od policije zahteva poročilo o poteku posameznega postopka in dokumentacijo, povezano s postopkom. S tem se na zakonsko raven prenaša ureditev iz podzakonskega akta, ki določa usmerjanje in nadzor nad policijo.

Z namenom spremembe večletnega trenda zmanjševanja kadrov v policiji se s predlagano spremembo 43. člena ZODPol širijo pogoji za zasedbo tistih delovnih mest, za katere se zahteva »poklic policista«. Trenutni ureditvi, ki omogoča, da se lahko na delovnih mestih, za katera se zahteva »poklic policista«, zaposlijo kandidati, ki imajo pridobljeno najmanj višješolsko strokovno izobrazbo, ali pa najmanj srednješolsko izobrazbo in pridobljen certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist, se dodaja nova možnost oziroma pogoj, in sicer končana srednješolska izobrazba z uspešno zaključenim programom »Policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil« ter opravljen izpit za izvajanje policijskih pooblastil.

Predlagatelj z novima 71.a in 73.a členoma ZODPol predlaga tudi posebno ureditev delovnopravnih oblik za policiste, ki izvajajo posebne in najzahtevnejše operativno-strokovne naloge. Njegov zapis sicer upošteva že sedaj veljaven šesti odstavek 73. člena ZODPol, ki omogoča, da se za policiste, ki opravljajo posebej

zahtevne in varnostno občutljive naloge, s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti določijo posebna pravila glede organizacije delovnega časa. Gre predvsem za policiste, ki izvajajo naloge varovanja določenih oseb, prikrite preiskovalne ukrepe, zaščito prič, protiteroristično dejavnost ter druge zahtevnejše operativne naloge. Pri teh nalogah se lahko izjemoma določijo drugačni pogoji glede delovnega časa, nadomestnih počitkov, referenčnih obdobij, dela preko polnega delovnega časa in posebne oblike pripravljenosti za delo, kot jih določajo splošni predpisi s področja delovnih razmerij in javnih uslužbencev. Takšna ureditev je bila sprejeta zaradi posebnosti policijskega dela in težav, s katerimi se policija srečuje pri organizaciji dela posameznih enot, predvsem kadar gre za izvajanje nujnih ali izjemnih nalog. Namen takšne ureditve je zagotoviti večjo operativnost policije ter omogočiti učinkovitejše razporejanje policistov pri opravljanju nalog, ki zaradi svoje narave zahtevajo posebno organizacijo dela. Zahtevnejše operativne naloge so pogosto povezane z visokim tveganjem za življenje, zdravje in varnost ljudi, zato zahtevajo posebno usposobljenost, izurjenost ter ustrezno psihofizično pripravljenost policistov. Pri izvajanju takšnih nalog je treba zagotoviti uporabo posebnih znanj in veščin tudi v primerih, ko časovni okvir izvedbe ni vnaprej določen in je treba nalogo dokončati ne glede na trajanje. Zaradi podobnih razlogov, kot veljajo pri nekaterih drugih poklicih, kot sta zdravstvena služba in obramba, veljavna ureditev dopušča večji obseg dela preko polnega delovnega časa, kot ga omogoča splošna delovnopravna ureditev.

Predlagana sprememba ne zmanjšuje ravni varstva zdravja in varnosti policistov, temveč omogoča prilagoditev pravil posebnostim njihovega dela. Posebne oblike organizacije dela in odstopanja od splošnih pravil bi se lahko v praksi uporabljale (oziroma policistom izjemoma odrejale) le toliko časa in v takšnem obsegu, kot bi bilo to nujno potrebno za izvedbo konkretne naloge. Ključno je izpostaviti, da je namen ureditve zagotavljanje pravne podlage za učinkovito izvedbo posebej zahtevnih operativnih nalog, kadar jih z običajnimi organizacijskimi ukrepi ni mogoče ustrezno izvesti.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti boljšo organiziranost in delovanje policije, da se bo lahko zakonito, strokovno, učinkovito, racionalno in usklajeno odzivala na vse varnostne izzive, vključno z ustreznejšo ureditvijo posameznih institutov oziroma vsebin, za katere se je v praksi izkazalo, da narekujejo normativno izboljšavo.

Za vrednotenje učinkov se uporabljajo kazalniki, ki veljajo za celoten Zakon o organiziranosti in delu v policiji. Izvajanje tega zakona bo spremljalo ministrstvo, na enak način kot se to izvaja s sedaj veljavnim predpisom. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

2.2 Načela

Predlog zakona pri oblikovanju normativnih rešitev vsebuje vsa načela, ki jih je upoštevala že prva oblika zakona in vse njegove kasnejše spremembe in dopolnitve. Vsebuje tako ustavnopravna načela kot načela s področja relevantne pozitivne zakonodaje, med njimi zlasti načelo zakonitosti, pravne varnosti in predvidljivosti, načelo strokovnosti, načelo operativne avtonomnosti in strokovne neodvisnosti ter ekonomičnosti in učinkovitosti delovanja organa.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlaganimi rešitvami se želijo izboljšati nekatere pomanjkljivosti ZODPol, ki so se pokazale pri izvajanju zakona v praksi. Glavno vodilo pri pripravi sprememb je učinkovitejše delovanje policije kot celote.

Dopolnitev 8. člena ZODPol določa, da enota za usmerjanje in nadzor od policije zahteva tudi poročilo o poteku posameznega postopka in dokumentacijo, povezano s postopkom.

Zaradi pomanjkanja kadrov med policisti se s predlagano spremembo 43. člena ZODPol širi pogoje za zasedbo delovnega mesta policist.

Nadaljnje predlagane spremembe in dopolnitve ZODPol prinašajo rešitve, da se za policiste, ki izvajajo posebne in zahtevnejše operativne naloge (npr. naloge v zvezi s prikritimi ukrepi ipd.), na poseben način uredijo delovnopravni instituti, ki se uporabljajo zgolj izjemoma in v nujnih, neodložljivih okoliščinah. Ti instituti se, za razliko od trenutno veljavne določbe, urejajo s tem zakonom in ne s področnimi kolektivnimi pogodbami.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

– **Predpis ima učinek na blagajne javnega financiranja (državni proračun, občinski proračuni ter pokojninska in zdravstvena blagajna) oziroma drugih subjektov javnega sektorja.**

V primeru sprejema zakona in povezanega podzakonskega akta se predvidevajo finančne posledice, ki presegajo 40.000,00 EUR v državnem proračunu. Zaposlitve na podlagi dodatnega novega pogoja, kot izhaja iz 43. člena, ne predvidevajo dodatnih finančnih posledic, saj gre za predhodno že načrtovane zaposlitve in s tem že načrtovana finančna sredstva. Dodatne zaposlitve predstavljajo zaposlovanje manjkajočih že načrtovanih kadrov. Spremenjen način dela nekaterih policijskih enot, ki med drugim predvideva, da bi se pripravljenost na domu spremenila v pripravljenost na določenem kraju, bo povzročil ocenjene finančne posledice v znesku 143.698,65 EUR mesečno, oziroma 1.724.387,40 EUR letno. Sredstva so že zagotovljena v okviru finančnega načrta ministrstva.
Predlog zakona nima posledic za druga javna finančna sredstva.

4. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena, če predlog zakona predvideva porabo proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet

Predlagane spremembe 71.a, 72., 73. in 73.a člena ZODPol normirajo posebne oblike organizacije dela, ki bi se lahko v praksi uporabljale (oziroma policistom izjemoma odrejale) le toliko časa in v takšnem obsegu, kot bi bilo to nujno potrebno za izvedbo konkretne naloge, pri čemer namen ureditve nikakor ni trajno spreminjanje splošnega sistema delovnega časa policistov, temveč zagotavljanje pravne podlage za učinkovito izvedbo posebej zahtevnih operativnih nalog, kadar jih z običajnimi organizacijskimi ukrepi ni mogoče ustrezno izvesti. Sredstva za izvajanje nalog so že zagotovljena v okviru vsakoletnega Internega finančnega načrta Policije na proračunski postavki 1714 – Policija, PP 5569 – Plače. Ta sprememba ne povzroča dodatnih finančnih obremenitev proračuna. V podobni višini bodo sredstva načrtovana tudi v naslednjih proračunskih letih. Sprememba zakona bo v posledici povzročila spremenjen način dela nekaterih policijskih enot. Ocenjuje se, da se bo v drugih enotah policije še naprej odrejalo tudi (in predvsem) pripravljenost na domu, zato bodo, upoštevaje dosedanjo prakso, finančni učinki bistveno manjši od izračunanih. Sredstva so že zagotovljena v okviru finančnega načrta ministrstva.

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

5.1 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Primerjalno pravno je bil pregledan sistem ureditve v Združenem kraljestvu. Med tipičnimi vstopnimi pogoji so kvalifikacije ravni 2 iz matematike in angleščine ter kvalifikacija ravni 3. Kandidati lahko izberejo Police Constable Entry Programme (PCEP), ki je dvoletna praktično usmerjena pot brez pridobitve akademskega naziva, triletni PCDA, pri katerem policist med delom pridobi diplomo, ali dvoletni DHEP za osebe, ki visokošolsko izobrazbo že imajo.

Švicarska policijska zakonodaja določa, da so pravice policistov omejene zaradi njihove ključne vloge pri zagotavljanju javne varnosti. Delovni pogoji policistov so pogosto urejeni z uredbami zveznih ali kantonalnih oblasti, kar omogoča fleksibilno in učinkovito upravljanje delovnih razmerij v policiji.

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu Evropske unije

Predlog ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

5.3 Prikaz ureditve v posameznih državah članicah Evropske unije

Avstrija

Za sprejem v avstrijsko policijo posebna predhodna policijska kvalifikacija ali certifikat ni zahtevana. Kandidat mora izpolnjevati splošne pogoje in uspešno opraviti izbirni postopek ter zdravstveni pregled. Po sprejemu sledi 24-mesečno osnovno policijsko usposabljanje, ki ga v okviru zveznega ministrstva izvajajo policijski izobraževalni centri. Program obsega pravne vsebine, kriminalistiko, policijsko taktiko, komunikacijske in socialne kompetence ter dve obdobji praktičnega usposabljanja.

Javna varnost v Avstriji je organizirana na treh organizacijskih in teritorialnih ravneh. Najvišji organ je ministrstvo za notranje zadeve, v okviru katerega deluje direktor za javno varnost. Naloge javne varnosti neposredno izvajata zvezna policija (redarstvena služba zvezne policije) in lokalna policija oziroma občinsko redarstvo. Na lokalni ravni so za izvajanje policijskih nalog organizirani policijski inšpektorati. Plačni sistem zveznih uslužbencev (torej tudi zaposlenih v policiji) je določen kot sistem napredovanja, ki vključuje dodatke, vezane na funkcijo zaposlenega. Višina dodatka je vezana na umestitev delovnega mesta v posamezno funkcijsko skupino in stopnjo. Primerjalnopravno avstrijska policijska zakonodaja omejuje delovnopravne pravice policistov, kadar je to nujno zaradi nujnosti zagotavljanja javnega reda in varnosti. Delovni pogoji policistov, zlasti tistih v posebnih enotah, so urejeni z uredbami ministrstva ali vlade, kar omogoča hitro prilagajanje glede na varnostne potrebe države, brez potrebe po kolektivnem dogovarjanju.

Slovaška

V slovaški zakonodaji je delovnopravna ureditev policistov ločena od zakona, ki ureja naloge, pooblastila in odgovornosti policistov (Police Corps, duties, powers and responsibilities of police officers and other fundamental issues no. 171/1993). Celovita ureditev delovnih razmerij policistov in pripadnikov nekaterih drugih oboroženih sil je bila urejena s posebnim zakonom (št. 73/1998 Coll. on the state service of members of the Police Corps, the Slovak Information Service, the Corps of Prison and Court Guard of the Slovak republic and of the Railway Police), socialna varnost pa z drugim posebnim zakonom (št. 328/2002 Coll. on the social security of policemen and soldiers). Ta zakonodaja je popolnoma neodvisna od splošno veljavne delovne zakonodaje (št. 311/2001 Coll. Labor code) in splošno veljavne zakonodaje o socialni varnosti. Poleg navedenih pravnih aktov obstajajo številni drugi, ki jih izda minister za notranje zadeve ali generalni direktor policije in ki urejajo več vidikov dela policistov.

Nemčija

V Nemčiji je treba razlikovati med zvezno ravnjo in policijami posameznih zveznih dežel. Na zvezni ravni je Zvezni kriminalistični urad (BKA) v resorju Zveznega ministrstva za notranje zadeve in je pod njegovim nadzorom. Ministrstvo izvaja strokovni nadzor, katerega namen je zagotavljanje zakonitosti in primernosti upravnega delovanja.

Zvezno ministrstvo lahko v okviru tega nadzora preverja dejavnosti BKA, od njega pridobiva informacije in mu daje strokovna navodila, ki jih je BKA dolžan upoštevati. Vendar nemški odgovor izrecno poudarja, da zakon ne vsebuje ureditve, primerljive s slovenskim ZODPol, ki bi posameznim uradnikom ministrstva izrecno določala poseben katalog nadzornih pooblastil, na primer pravico do dostopa do policijskih evidenc

in dokumentacije ali pravico vabiti in zasliševati policiste. Nadzor temelji na splošnem hierarhičnem razmerju nadzora in navodil med ministrstvom in BKA.

Podobno velja na deželni ravni. V Severnem Porenju-Vestfaliji ministrstvo za notranje zadeve izvaja upravni in strokovni nadzor nad deželnim kriminalističnim uradom ter drugimi policijskimi organi. Strokovni nadzor zajema zakonito in ustrezno izvajanje nalog, ministrstvo pa lahko pridobiva informacije in izdaja navodila. Tudi tukaj ni posebnega kataloga osebnih pooblastil posameznih nadzornih uradnikov.

V Nemčiji krovno funkcijo policije opravlja zvezna policija (*Bundespolizei*), ki je podrejena zveznemu ministrstvu za notranje zadeve, ki ga vodi zvezni minister. Delovnopravno področje policije se ureja z zakonodajo zaposlovanja javnih uslužbencev (torej tudi policistov). Krovni zakon, ki ureja splošni položaj uradnikov, je zvezni zakon o uradnikih. Policijska zakonodaja nemških zveznih dežel podrobneje ureja delovne pogoje policistov z zakonskimi in podzakonskimi akti, pri čemer so pravice policistov omejene, kadar je to nujno zaradi zagotavljanja javne varnosti. Vlade zveznih dežel imajo pristojnost določati posebne delovne pogoje za policiste, zlasti za tiste, ki opravljajo zahtevne naloge, preko uredb ali drugih izvršilnih aktov, kar omogoča prilagodljivost in operativnost.

Madžarska

Na Madžarskem Zakon XXXIV iz leta 1994 o policiji daje ministru za notranje zadeve izrecno zakonsko pristojnost za nadzor nad policijo. Nadzor zajema predvsem zakonitost, strokovnost, finančno poslovanje in učinkovitost policijskega delovanja.

Vlada vodi policijo prek ministra, minister pa med drugim ureja dejavnosti in delovanje policije, vodi organe, ki opravljajo splošne policijske naloge, notranje preprečevanje in odkrivanje kriminalitete ter protiteroristične naloge, ter nadzoruje delovanje policije z vidika zakonitosti, strokovnosti, gospodarjenja in učinkovitosti.

Za osnovne policijske naloge na lokalnih policijskih postajah je zahtevano najmanj spričevalo o zaključeni srednji šoli oziroma matura. Po sprejemu kandidat začne poklicno policijsko usposabljanje; pravilni program za policijske podčastnike traja dve leti, pri kandidatih z ustrezno predhodno poklicno kvalifikacijo pa se lahko skrajša na leto ali leto in pol.

Po zaključnem strokovnem izpitu pridobi diplomant kvalifikacijo policijskega podčastnika, čin podčastnika in samostojna policijska pooblastila, vključno z uporabo prisilnih ukrepov.

Bolgarija

Bolgarija ima na Ministrstvu za notranje zadeve posebno Direkcijo Inšpektorat, ki ministru pomaga pri izvajanju nadzornih pristojnosti in opravlja upravni nadzor nad dejavnostmi zaposlenih na Ministrstvu za notranje zadeve, kar vključuje tudi policiste. Njena pravna podlaga je določena v pravilih o organizaciji in delovanju Ministrstva za notranje zadeve.

Poljska

Za sprejem v policijo je potrebna najmanj zaključena srednješolska izobrazba, pri čemer zaključni maturitetni izpit ni nujen. Novo zaposleni policisti opravijo približno 6,5 do 7 mesecev osnovnega poklicnega usposabljanja v eni od policijskih šol.

Po zaključnem izpitu sledi še obvezno adaptacijsko obdobje, praviloma približno 53 delovnih dni. Po osnovnem usposabljanju policist pridobi potrdilo, pooblastilo za uporabo prisilnih sredstev in orožja ter za samostojno opravljanje nalog in položaj policista oziroma čin konstabla.

6. Presoja posledic

6.1 Presoja administrativnih posledic

Predlog nima administrativnih posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Predlog nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Ni podatka.

7. Prikaz sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predmet sodelovanja z javnostjo.

Datum objave na portalu eDemokracija:
22. 9. 2026

Na gradivo so bila podana mnenja, predlogi in pripombe.

V razpravo vključeni subjekti:
Ni podatka.

8. Zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona

Pri pripravi predpisa ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Franci Matoz, minister za notranje zadeve in javno upravo, Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo,
- Franc Kangler, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo,
- mag. Lado Bradač, vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge, Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo,
- Danijel Lorbek, vršilec dolžnosti generalnega direktorja policije, Generalna policijska uprava.

II. BESEDILO ČLENOV

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji

1. člen

V Zakonu o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP, 141/22, 85/25, 14/26 in 1568/26 - ZSOKOK) se v 8. členu za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Zaradi presoje zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista lahko enota za usmerjanje in nadzor od policije zahteva poročilo o poteku posameznega postopka in dokumentacijo. Uradniki enote za usmerjanje in nadzor lahko vstopijo v prostore, ki jih policija uporablja pri svojem delu, vpogledajo v evidence policije in dokumentacijo ter opravijo pogovor s policisti, drugimi uslužbenci policije ali posamezniki. Po proučitvi zadeve enota za usmerjanje in nadzor pripravi mnenje, ki lahko vsebuje tudi predloge za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

2. člen

V 43. členu se v drugem odstavku drugi stavek črta.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista, se zahteva:
– najmanj višješolska strokovna izobrazba ali
– najmanj srednješolska izobrazba in certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist ali
– najmanj srednješolska izobrazba in uspešno zaključen program »Policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil« ter opravljen izpit za izvajanje policijskih pooblastil.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev, pogoj glede predpisane izobrazbe za imenovanje v nazive četrtega kariernega razreda na delovnih mestih, za katera se zahteva poklic policista, izpolnjujejo tudi osebe, ki imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in pridobijo certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist, in osebe, ki imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in uspešno opravljen program »Policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil« ter opravljen izpit za izvajanje policijskih pooblastil. Delovna mesta, ki jih lahko zasedejo te osebe, se določijo v aktu o organizaciji in sistemizaciji.«.

Dosedanji peti do štirinajsti odstavek postanejo šesti do petnajsti odstavek.

3. člen

45.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»45.a člen (pravice in obveznosti kandidatov za policiste)

(1) S kandidati za policiste se sklene pogodba o zaposlitvi za čas izobraževanja za poklic policista oziroma za čas usposabljanja po programu »Policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil«.

(2) Kandidati za policiste med izobraževanjem oziroma usposabljanjem iz prejšnjega odstavka opravljajo pripravništvo za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista, ter pridobijo ustrezne delovne izkušnje in sposobnosti za samostojno opravljanje dela policista.

(3) Šteje se, da kandidati za policiste med izobraževanjem oziroma usposabljanjem iz prvega odstavka tega člena pridobijo zahtevane delovne izkušnje za imenovanje v uradniški naziv dvanajste stopnje četrtega kariernega razreda v skladu z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev. Med izobraževanjem oziroma usposabljanjem iz prvega odstavka tega člena se kandidatu za policista določi osnovna plača, ki je za štiri plačne razrede nižja od osnovne plače uradniškega naziva, za katerega kandidat za policista pridobiva delovne izkušnje.

(4) Po uspešno zaključenem izobraževanju oziroma usposabljanju policija s kandidatom za policista, brez javne objave ali javnega natečaja, sklene delovno razmerje za nedoločen čas.

(5) Policist iz prejšnjega odstavka mora v delovnem razmerju ostati najmanj še dvakrat toliko časa, kot je trajalo izobraževanje oziroma usposabljanje.

(6) Kandidat za policista, ki ne sklene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, ali policist, ki mu delovno razmerje preneha po njegovi volji ali krivdi pred rokom iz prejšnjega odstavka, mora policiji povrniti stroške izobraževanja oziroma usposabljanja. Povračila stroškov izobraževanja oziroma usposabljanja je udeleženec oproščen, če izobraževanja oziroma usposabljanja ni zaključil v roku ali če se je prenehal izobraževati oziroma usposabljati zaradi opravičljivih razlogov, ki niso nastali po njegovi volji ali krivdi.

(7) Šteje se, da izpolnjuje pogoj glede obveznega usposabljanja za imenovanje v naziv policist, ki je zaključil izobraževanje za poklic policista, v katerega program so bile vključene vse vsebine, ki jih zakon, ki ureja sistem javnih uslužbencev, določa za obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv.«.

4. člen

Za 71. členom se doda nov, 71.a člen, ki se glasi:

»71.a člen (pripravljenost za delo na določenem kraju)

(1) Za policiste, ki izvajajo naloge varovanja določenih oseb, naloge policije v zvezi s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, naloge policije v zvezi z zaščito prič, naloge na področju protiteroristične dejavnosti in zahtevnejše operativne naloge policije, ki so povezane z visoko stopnjo tveganja za varnost, zdravje ali življenje ljudi in pri katerih se zahtevata najvišja stopnja izurjenosti in psihofizičnih zmožnosti ter uporaba posebnih znanj in veščin, se lahko izjemoma odredi pripravljenost za delo na določenem kraju, kadar zaradi narave nalog, ocene ogroženosti, varnostnih razmer ali drugih objektivnih okoliščin izvajanja nalog ni mogoče zagotoviti z običajno organizacijo delovnega časa ali drugimi organizacijskimi ukrepi.

(2) Pripravljenost za delo na določenem kraju je izjema od splošne organizacije delovnega časa in se lahko odredi le v obsegu in za čas, ki sta nujno potrebna za nemoteno izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena.

(3) Če policist med pripravljenostjo za delo na določenem kraju opravlja delo, se čas dejanskega opravljanja dela šteje v delovni čas.

(4) Za vsako uro odrejene pripravljenosti za delo na določenem kraju policistu pripada dodatek v višini 50 odstotkov urne postavke osnovne plače.

(5) Če pripravljenost za delo na določenem kraju traja več kot 24 ur, se policistu zagotovijo ustrezni pogoji za počitek, prehrano in nastanitev v skladu s splošnimi predpisi in kolektivnimi pogodbami.«.

5. člen

V 72. členu se za drugim odstavkom doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ne glede na določbe zakonov in drugih predpisov, ki urejajo omejitve glede dela preko polnega delovnega časa, za policiste, ki v pretežnem delu delovnega časa izvajajo naloge iz prvega odstavka prejšnjega člena, delo preko polnega delovnega časa ne sme presegati v povprečju osem ur tedensko v referenčnem obdobju štirih mesecev.«.

6. člen

V 73. členu se šesti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(6) V primeru pisnega soglasja policista lahko delo preko polnega delovnega časa presega omejitve iz tega člena. Policista, ki s tem ne soglaša, delodajalec ne sme oškodovati. Iz soglasja morata biti razvidna tedensko število ur dela preko polnega delovnega časa, s katerim še soglaša policist, in rok, za katerega policist daje soglasje.«.

7. člen

Za 73. členom se doda nov, 73.a člen, ki se glasi:

»73.a člen (omejitve dnevnega počitka in tedenski počitek)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, in zakona, ki ureja javne uslužbence, o časovnih omejitvah dnevnega počitka se lahko za policiste, ki izvajajo naloge varovanja določenih oseb, naloge policije v zvezi s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, naloge policije v zvezi z zaščito prič, naloge na področju protiteroristične dejavnosti in zahtevnejše operativne naloge policije, ki so povezane z visoko stopnjo tveganja za varnost, zdravje ali življenje ljudi in pri katerih se zahtevata najvišja stopnja izurjenosti in psihofizičnih zmožnosti ter uporaba posebnih znanj in veščin, dnevni počitek zagotovi v tekočem tednu v povprečju tedenskega počitka.

(2) Povprečen delovni čas za policiste iz prejšnjega odstavka, vključno z delom preko polnega delovnega časa, ne sme presegati 48 ur v sedemdnevnem obdobju, izračunanem kot povprečje v posameznem referenčnem obdobju štirih mesecev.

(3) Policistu se takoj po prenehanju razlogov, zaradi katerih je bil dnevni počitek skrajšan, zagotovi sorazmerno daljši počitek v skladu s splošnimi predpisi z dodelitvijo ustreznega nadomestnega počitka, ki traja toliko zaporednih ur, kolikor je bil počitek skrajšan, in ki ga mora policist izkoristiti, preden se začne naslednje obdobje dela.

(4) Časovna omejitev tedenskega delovnega časa preko polnega delovnega časa se upošteva kot povprečna omejitev v določenem obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih mesecev, pri čemer se pri izračunu povprečja ne upoštevata letni dopust in odsotnost z dela zaradi bolezni.

(5) Delodajalec vodi evidenco dela preko polnega delovnega časa policistov, ki so podali soglasje v skladu s šestim odstavkom prejšnjega člena. Evidenco mora predložiti pristojnim nadzornim organom in reprezentativnim sindikatom, če to zahtevajo.«.

KONČNA DOLOČBA

8. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. [/2026]

Ljubljana,

EPA XXXX-YY

Državni zbor Republike Slovenije

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:
V novem tretjem odstavku se na zakonski ravni ureja presoja postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista, tako imenovana presoja postopka, ki je trenutno urejena v 14. členu Pravilnika o usmerjanju in nadzoru policije (Uradni list RS, št. 15/22 in 128/22; v nadaljnjem besedilu: pravilnik). Z dopolnitvijo se vsebina znova prenaša na zakonsko raven ter določa, da lahko zaradi presoje zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista uradniki enote za usmerjanje in nadzor od policije zahtevajo poročilo o poteku posameznega postopka in dokumentacijo, povezano s postopkom (tako imenovana zahteva za poročanje). Presoja postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista je potrebna predvsem zaradi takojšnjega odzivanja nadzornikov na zaznana obvestila o domnevnem nezakonitem in nestrokovnem izvajanju nalog ali uporabi pooblastil policista. Uradniki enote za usmerjanje in nadzor v okviru zahteve konkretne presoje postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista lahko vstopijo v prostore, ki jih policija uporablja pri svojem delu, vpogledajo v evidence policije in dokumentacijo ter opravijo pogovor s policisti, drugimi uslužbenci policije ali posamezniki v povezavi s konkretno presojo zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista. Po proučitvi zadeve enota za usmerjanje in nadzor pripravi mnenje, ki lahko vsebuje tudi predloge za odpravo morebitnih ugotovljenih pomanjkljivosti.

Presoja postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista je oblika posrednega nadzora ministrstva nad delom policije, ki ga ministrstvo že izvaja v praksi in se je uveljavil kot pomemben nadzorni mehanizem. Njegov namen je pridobiti pojasnila in ustrezno dokumentacijo o izvajanju posameznih policijskih nalog. Gre za zakonsko utemeljeno in ustavno legitimno dejavnost, ki je sestavni del upravljanja policije kot organa v sestavi. Minister, pristojen za notranje zadeve, ima zakonsko dolžnost izvajati vsebinski nadzor nad delom policije v skladu s 24. členom Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22, 18/23, 83/25 – ZOUL in 979/26) in 5. členom Zakona o organiziranosti in delu v policiji (v nadaljnjem besedilu: ZODPol), kar vključuje tudi uporabo mehanizmov, kot je presoja postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista v okviru poročanja policije. Predlagana dopolnitev zakona je usmerjena v krepitev pravne varnosti, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, jasnost predpisov in učinkovitost nadzora.

Predlog ne širi veljavnih pooblastil nadzornikov, ampak le sistemsko dopolnjuje zakon. Cilj zahteve za poročanje je zaščita človekovih pravic in pravočasno odpravljanje morebitnih pomanjkljivosti pri delu policije. Nadzorniki – uradniki enote za usmerjanje in nadzor – ne posegajo v operativne pristojnosti policije, tožilstva ali sodišča, temveč izvajajo svojo zakonsko nalogo nadzora. Presoja postopka je zakonska utrditev uveljavljene nadzorne prakse ter omogoča učinkovit odziv na morebitne kršitve, kadar formalni nadzor ni potreben. Presoja postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista je način izvajanja nadzorne funkcije ministrstva glede konkretnega policijskega postopka. Pri tem jo je treba razlikovati od formaliziranih oblik nadzora nad delom policije, zlasti rednega, izrednega in ponovnega nadzora, ki se izvajajo na podlagi odredbe ministra in po postopku, določenem z zakonom in podzakonskim predpisom. Presoja postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista je ožje usmerjena na posamezno nalogo, policijsko pooblastilo ali konkretni policijski postopek ter je namenjena pravočasni pridobitvi in preveritvi dejstev, potrebnih za presojo zakonitosti in strokovnosti ravnanja policije v konkretnem primeru. Predlagana določba tako ne vzpostavlja nove nadzorne funkcije ministrstva in tudi ne uvaja nove, od obstoječega sistema nadzora neodvisne vrste nadzora. Na zakonski ravni natančneje ureja že obstoječi način izvajanja nadzorne funkcije, ki je glede presoje konkretnega policijskega postopka trenutno urejena v 14. členu pravilnika. Predlog ne izenačuje zahteve za poročanje z nadzorom, ki ga odredi minister.

11. člen ZODPol že po veljavni ureditvi določa jasne omejitve, zlasti glede tajnih podatkov in prikritih preiskovalnih ukrepov (PPU). Uradniki enote za usmerjanje in nadzor so zavezani zakonodaji, ki ureja varstvo tajnih podatkov, varstvo osebnih podatkov in notranje varnostne protokole. Vse postopke nadzora je mogoče dokumentirati ter preveriti in pravno presojati, kar pomeni, da je sistemsko poskrbljeno za

zmanjšanje možnosti zlorab (zlorabe niso sistemsko mogoče). Dostop do dokumentacije je mogoč le v okviru konkretnega primera. Pravica do varstva osebnih podatkov namreč ni absolutna in se mora tehtati v razmerju do drugih ustavno varovanih vrednot. Sodba Upravnega sodišča Republike Slovenije (št. I U 1602/2020-13, 19. 7. 2023) potrjuje, da ima ministrstvo v okviru nadzorstvenih pristojnosti pravico dostopati (tudi) do neanonimiziranih podatkov. Ob tem sodišče primeroma navaja tudi druge primerljive ureditve, ki na primer izhajajo iz Zakona o inšpekciji dela, Zakona o šolski inšpekciji in podobno. Zakonito in sorazmerno uresničevanje nadzorne funkcije vključuje tudi dostop do osebnih podatkov z namenom varovanja človekovih pravic in preprečevanja nepravilnosti. Seveda pa mora biti vsaka obdelava osebnih podatkov v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22, 40/25 – ZInfV-1 in 10/26 – ZP-1L) in Splošno uredbo EU o varstvu podatkov (GDPR). Iz opisanega razloga je treba tudi poudariti, da veljavna zakonska ureditev ni pravno pomanjkljiva, kot izhaja iz nekaterih pripomb, saj jasno določa vsebino, obseg in namen dostopa.

Policija ima svojo strokovno avtonomijo, ki je zakonsko zaščitena. Nadzor izvajajo strokovno usposobljeni uradniki enote za usmerjanje in nadzor, zavezani varovanju tajnih podatkov in delovanju po jasno določenih postopkih. Nadzor se izvaja le v prostorih, namenjenih opravljanju javnih nalog, vpogled v osebne podatke pa je dovoljen le v nujnem konkretnem obsegu. Postopki potekajo v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov. Gre za nadzor oziroma zahtevo za poročanje v obliki presoje postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista ministrstva nad policijo kot organom v sestavi. Primeroma gre v tej zvezi poudariti tudi primerljivost z nadzorstvenimi pristojnostmi, ki jih ima na primer varuh človekovih pravic, saj ta v skladu z Zakonom o varuhu človekovih pravic lahko vstopa v uradne prostore državnih organov, lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, opravlja razgovore z osebami in podobno. Gre torej za pravno uveljavljen standard, ki ga zakonodajalec že priznava drugim nadzorstvenim organom.

Mnenje temelji na strokovni presoji in analizi konkretnega primera, medtem ko poročilo o nadzoru praviloma vključuje izsledke nadzora, ki se nanaša na večje število primerov in daljše obdobje. Sicer pa je na podoben način urejen tudi notranji oziroma interni nadzor policije, katerega zaključni dokumenti se ne usklajujejo z nadzorovanimi enotami, enako pa velja tudi za komisije, ki preverjajo uporabo prisilnih sredstev, in na primer priporočila varuha človekovih pravic, ki prav tako niso predmet usklajevanj z nadzorovanimi organi, saj gre za neodvisno presojo ugotovljenega stanja.

S predlaganimi spremembami bo mnenje uradnikov ministrstva pripravljeno hitreje kot poročilo v okviru rednega, ponovnega ali izrednega nadzora, s tem pa bo mogoč tudi hitrejši odziv za odpravo napak in boljše sprotno vodenje policijskih postopkov, kar krepi zaupanje v policijo in nadzorne mehanizme. Presoja postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista, ki jo predlog vzpostavlja na zakonski ravni (to je uzakonitev tako imenovane terenske zahteve za poročanje), pa bo policiji omogočila tudi manj birokracije in možnost hitrega odzivanja na morebitne nepravilnosti. In kar je morda najpomembneje, če bo delo policije opravljeno strokovno in zakonito, bo to mogoče tudi hitro dokazati, policija pa bo takoj razbremenjena različnih dvomov in deležna zaupanja, ki si ga zasluži.

Samo pisno pojasnilo policije v posameznem primeru ne omogoča nujno celovite in objektivne presoje dejanskega poteka postopka. Za preveritev konkretnega ravnanja je lahko potreben vpogled v izvirno dokumentacijo oziroma ustrezne evidence ali pridobitev pojasnila oseb, ki so bile pri postopku neposredno udeležene oziroma so z njegovim potekom seznanjene.

Zakonska ureditev tega instituta bo prispevala k večji učinkovitosti nadzora, omogočila bo pravočasno odzivanje na morebitne kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin, hitrejše ugotavljanje dejanskega stanja in večjo pravno varnost. Hkrati bo zagotovila večjo pravno jasnost in omogočila doslednejšo ter preglednejšo izvedbo nadzorne funkcije ministrstva. Predlog spremembe ne pomeni, da bodo vse zahteve za poročanje potekale na tak način, da se bodo nadzorniki zglasili neposredno na policijski enoti. Takšna oblika bo uporabljena le, kadar bodo to narekovale konkretne okoliščine. Pisna zahteva za poročanje bo še naprej ostala osnovno orodje tako imenovanega posrednega nadzora ministrstva nad policijo. Kadar pa bo potreben takojšnji odziv, se bo uporabila možnost presoje postopka zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista (tako imenovana terenska zahteva). Tudi ta oblika pa bo

vsebinsko omejena in ustrezno dokumentirana, brez možnosti samovoljnega ali arbitrarnega poseganja v delo policije.

K 2. členu:
Z namenom spremembe večletnega pomanjkanja kadrov med policisti se širijo pogoji za zasedbo delovnega mesta, za katero se zahteva poklic policista. Veljavni ureditvi, ki omogoča zaposlitev na delovnih mestih, za katera se zahteva poklic policista, se ob izkazanem pogoju končane višješolske izobrazbe oziroma srednješolske izobrazbe s pridobljenim certifikatom za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist dodajata nova pogoja, in sicer končana srednješolska izobrazba z uspešno zaključenim programom policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil ter opravljen izpit za izvajanje policijskih pooblastil.

V novem petem odstavku se doda, da pogoj glede predpisane izobrazbe za imenovanje v nazive četrtega kariernega razreda na delovnih mestih, za katera se zahteva poklic policista, izpolnjujejo tudi osebe, ki imajo srednješolsko izobrazbo in uspešno opravljen program policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil ter opravljen izpit za izvajanje policijskih pooblastil. Delovna mesta, ki jih lahko zasedejo te osebe, se določijo v aktu o organizaciji in sistemizaciji.

Veljavna ureditev v drugem odstavku 43. člena ZODPol določa, da se za delovno mesto policista zahteva najmanj V. stopnja izobrazbe, za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista, pa je potrebna najmanj VI. stopnja izobrazbe ali najmanj V. stopnja in pridobljen certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist. Tretji odstavek 43. člena ZODPol namreč določa, da se poklic policista določi s poklicnim standardom, ki je podlaga za oblikovanje izobraževalnih programov. (Leta 2011 je bil sprejet nov poklicni standard policist/policistka (58640870) na višji, to je VI. stopnji zahtevnosti, kot je bil predhodni.) V zvezi z navedenim Akt o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v policiji v drugem odstavku 86. člena določa: »Pogoj glede zahtevane izobrazbe za zasedbo delovnih mest, za katera se zahteva poklic policista na VI. ravni zahtevnosti, in vsa delovna mesta pooblaščenih uradnih oseb, za katera se zahteva višja strokovna izobrazba, na katerih se opravljajo operativne naloge policije na državni, regionalni in lokalni ravni, izpolnjujejo tudi policisti, ki imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in so pridobili certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist. Za delovna mesta, na katerih se izvajajo operativne naloge policije, se ne štejejo delovna mesta, na katerih se izvajajo naloge s področja upravljanja kadrovskih, finančno-računovodskih, logistično-podpornih virov ter naloge s področja informatike in telekomunikacij.« Podlaga za tako ureditev je tudi v tretjem odstavku 21. člena Zakona o javnih uslužbencih (v nadaljnjem besedilu: ZJU-1), ki določa, da so posamezna vprašanja za policiste lahko z zakonom urejena drugače kot v ZJU-1.

Zaradi reševanja kadrovske problematike v policijskih vrstah policija pripravlja nov program usposabljanja za policiste (z vstopnim pogojem V. stopnje izobrazbe) in predlaga, da bi se tudi osebe s V. stopnjo izobrazbe, ki bi se vpisale v nov program in ga uspešno zaključile, lahko zaposlile na delovnih mestih, za katera se zahteva poklic policista. Tako se s predlagano spremembo za zaposlitev na delovnih mestih, za katera se zahteva poklic policista, predlaga dodatna (tretja) možnost oziroma spregled za osebe s pridobljeno najmanj V. stopnjo izobrazbe in (s predlagano spremembo) uspešno opravljen program policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil ter opravljen izpit za izvajanje policijskih pooblastil. Z novelo je torej predlagano, da bi se (ne glede na že predpisane pogoje za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista) štelo, da pogoj za ta delovna mesta izpolnjujejo tudi kandidati s pridobljeno V. stopnjo izobrazbe, ki bodo opravili nov program policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil.

K 3. členu:
Veljavna določba določa pravice in obveznosti kandidatov za policiste, ki so napoteni na izobraževanje za poklic policista. S predlagano spremembo se ureditev razširja tudi na kandidate za policiste, ki se bodo usposabljali po programu policist in priprave na izpit za izvajanje policijskih pooblastil, s čimer se zagotavlja enaka ureditev njihovega delovnopravnega položaja.

Za obe skupini kandidatov se določajo sklenitev pogodbe o zaposlitvi za čas izobraževanja oziroma usposabljanja, opravljanje pripravništva, pridobivanje zahtevanih delovnih izkušenj za imenovanje v uradniški naziv in določitev osnovne plače v tem obdobju. Po uspešnem zaključku izobraževanja oziroma usposabljanja se s kandidatom brez javne objave ali javnega natečaja sklene delovno razmerje za

nedoločen čas, policist pa mora v delovnem razmerju ostati najmanj še dvakrat toliko časa, kot je trajalo izobraževanje oziroma usposabljanje.

Urejata se tudi obveznost povračila stroškov izobraževanja oziroma usposabljanja, če kandidat ne sklene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas ali če policistu pred iztekom predpisanega obdobja delovno razmerje preneha po njegovi volji ali krivdi, ter oprostitev povračila stroškov ob nezaključku ali prenehanju izobraževanja oziroma usposabljanja zaradi opravičljivih razlogov, ki niso nastali po volji ali krivdi udeleženca.

Ohranja se določba, po kateri policist z zaključenim izobraževanjem za poklic policista izpolnjuje tudi pogoj obveznega usposabljanja za imenovanje v naziv, če je izobraževalni program vključeval vse vsebine, predpisane z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev.

K 4. členu:
Člen uvaja posebno ureditev organizacije dela v obliki pripravljenosti za delo na določenem kraju za policiste, ki izvajajo naloge v zvezi s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, naloge policije v zvezi z zaščito prič, naloge na področju protiteroristične dejavnosti ter zahtevnejše operativne naloge policije, ki so povezane z visoko stopnjo tveganja za varnost, zdravje ali življenje ljudi in pri katerih se zahtevata najvišja stopnja izurjenosti in psihofizičnih zmožnosti ter uporaba posebnih znanj in veščin, kadar zaradi narave nalog, ocene ogroženosti, varnostnih razmer ali drugih objektivnih okoliščin izvajanja nalog ni mogoče zagotoviti z drugačno organizacijo dela, drugačno razporeditvijo delovnega časa, vključitvijo dodatnih policistov ali drugimi organizacijskimi ukrepi. Ureditev odstopa od splošnega sistema pripravljenosti in dežurstva v javnem sektorju zaradi posebne narave teh nalog, njihove časovne omejenosti in nemožnosti zagotavljanja njihove izvedbe z običajno organizacijo dela.

Posebna oblika pripravljenosti je izjema od splošne organizacije delovnega časa in se lahko odredi le v obsegu, ki je nujno potreben za nemoteno izvajanje nalog, naštetih v prvem odstavku tega člena. Zaradi narave naloge se prisotnost na določenem kraju oziroma v njegovi neposredni bližini odredi zaradi zagotavljanja operativne pripravljenosti.

Predlagana ureditev temelji na načelu sorazmernosti in se uporablja le izjemoma (to je kadar ciljev izvajanja nalog ni mogoče doseči z milejšimi organizacijskimi ukrepi in le za čas, ki je nujno potreben za varno, učinkovito in nemoteno izvedbo operativne naloge). Pri uporabi posebnih oblik pripravljenosti morata biti ves čas zagotovljena ustrezno varstvo zdravja in varnosti policistov ter spoštovanje temeljnih omejitev delovnega časa.

V primerjavi s pripravljenostjo za delo doma (71. člen ZODPol) je policist pri tej obliki pripravljenosti bistveno bolj omejen pri razpolaganju s svojim prostim časom, pogosto je odsoten iz domačega okolja in mora biti dosegljiv za vključitev v izvajanje naloge v skladu z operativnimi potrebami. Takšna pripravljenost se praviloma izvaja v neposredni povezavi z izvajanjem konkretne operativne naloge doma ali v tujini in od policista zahteva stalno prisotnost na določenem kraju oziroma v njegovi neposredni bližini.

Ker pripravljenost za delo na določenem kraju bistveno bolj omejuje prosti čas kot pripravljenost za delo doma, se določa dodatek v višini 50 odstotkov urne postavke osnovne plače. Takšno vrednotenje pomeni denarno nadomestilo za omejitev prostega časa in pripravljenost policista za takojšnjo vključitev v izvajanje nalog policije ter odraža intenzivnejši poseg v njegovo zasebno in družinsko življenje.

Člen hkrati določa obveznost zagotavljanja ustreznih pogojev za počitek, prehrano in nastanitev pri dolgotrajnejši pripravljenosti, s čimer se ob upoštevanju splošnih predpisov in kolektivnih pogodb zagotavlja ustrezno varstvo zdravja in varnosti policistov.

Predlagana ureditev prispeva tudi k večji varnosti in varovanju zdravja policistov ter varovanih oseb. Pri izvajanju večdnevnih nalog se policisti pogosto vsakodnevno menjajo na različnih lokacijah po Republiki Sloveniji, pri čemer posamezna menjava vključuje tudi večurno vožnjo v obe smeri. Takšna organizacija dela pomeni dodatne fizične in psihične obremenitve policistov, povečuje tveganje za utrujenost in zmanjšuje operativno učinkovitost. Hkrati pogoste menjave ekip in dolgotrajni prevozi povečujejo tudi

varnostna tveganja pri izvajanju nalog varovanja. Z možnostjo odreditve pripravljenosti za delo na določenem kraju se zmanjšuje število prevozov in menjav ekip, policistom se omogoča ustreznejša organizacija počitka med posameznimi obdobji dejanskega opravljanja dela, hkrati pa se zagotavljata neprekinjenost izvajanja nalog in višja stopnja varnosti tako za policiste kot tudi za varovane osebe.

Predlagana ureditev sledi tudi cilju zagotavljanja varnega in zdravega delovnega okolja, saj zmanjšuje nepotrebne premike policistov, omejuje izpostavljenost tveganjem v cestnem prometu in omogoča učinkovitejšo organizacijo dela na način, ki je primernejši z vidika varovanja zdravja zaposlenih in neprekinjenega izvajanja nalog policije.

K 5. členu:
Veljavni določbi, ki ureja delo preko polnega delovnega časa, se dodaja tretji odstavek, ki določa, da ne glede na določbe zakonov in drugih predpisov, ki urejajo omejitve glede dela preko polnega delovnega časa, za policiste, ki v pretežnem delu delovnega časa izvajajo naloge varovanja določenih oseb, naloge policije v zvezi s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, naloge policije v zvezi z zaščito prič, naloge na področju protiteroristične dejavnosti in zahtevnejše operativne naloge policije, ki so povezane z visoko stopnjo tveganja za varnost, zdravje ali življenje ljudi in pri katerih se zahtevata najvišja stopnja izurjenosti in psihofizičnih zmožnosti ter uporaba posebnih znanj in veščin, delo preko polnega delovnega časa ne sme presegati v povprečju osem ur tedensko v referenčnem obdobju štirih mesecev.

Zaradi posebnosti navedenih nalog, katerih trajanja in intenzivnosti ni vedno mogoče vnaprej predvideti, se omogoča prožnejša razporeditev dela preko polnega delovnega časa. Zato se za navedene policiste ne glede na omejitve, določene z zakoni in drugimi predpisi, določa, da delo preko polnega delovnega časa ne sme presegati povprečno osem ur tedensko v referenčnem obdobju štirih mesecev.

Takšna ureditev omogoča prilagajanje obsega nadurnega dela operativnim potrebam, pri čemer je treba obdobja povečanega obsega nadurnega dela izravnati z ustrezno manjšim obsegom tega dela znotraj istega referenčnega obdobja. S tem se ob upoštevanju posebnosti izvajanja navedenih nalog določa povprečna tedenska omejitev nadurnega dela v štirimesečnem referenčnem obdobju.

Nadrejeni lahko policistu odredi delo preko polnega delovnega časa, pri čemer se časovna omejitev delovnega časa preko polnega delovnega časa upošteva kot povprečna omejitev v določenem obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih mesecev.

K 6. členu:
Veljavni šesti odstavek 73. člena, ki določa, da se s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti lahko za policiste, ki izvajajo naloge varovanja določenih oseb, naloge policije v zvezi s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, naloge policije v zvezi z zaščito prič, naloge na področju protiteroristične dejavnosti in zahtevnejše operativne naloge policije, ki so povezane z visoko stopnjo tveganja za varnost, zdravje ali življenje ljudi in pri katerih se zahtevata najvišja stopnja izurjenosti in psihofizičnih zmožnosti ter uporaba posebnih znanj in veščin, določijo odmori, počitki, delo preko polnega delovnega časa in najdaljši tedenski delovni čas, ki so za policiste drugačni, kot pa je to določeno s tem zakonom in z zakonom, ki ureja delovna razmerja, se črta. Taka sprememba sledi opozorilom o težavah, s katerimi se sooča policija pri organizaciji dela nekaterih enot, ter prispeva k izboljšanju operativnosti in olajšanju organizacije dela v policiji oziroma v organih, v katere so policisti začasno premeščeni zaradi opravljanja nalog varovanja. Uporaba posebnih znanj in veščin policistov mora biti pogosto zagotovljena časovno neomejeno oziroma vsaj toliko časa, kolikor je potrebno za dokončno in uspešno izvršitev teh nalog. Vsebina iz šestega odstavka 73. člena se uredi na zakonski ravni, s predlagano spremembo 71.a in 73.a člena tega zakona.

Sprememba je utemeljena z nujnostjo zagotavljanja nemotenega delovanja policije in javne varnosti, saj policisti opravljajo naloge, ki so ključne za varnost države in njenih državljanov. Sprememba bi dodatno omogočila tudi hitro in prilagodljivo določanje delovnih pogojev za policiste pri opravljanju posebnih nalog, kar je pomembno zaradi narave izvajanja takšnih nalog, ki zahteva visoko stopnjo izurjenosti ali specialnih veščin.

Da je odstop od splošne delovnopravne zakonodaje, oziroma natančneje od Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23, 136/23 – ZIUZDS in 70/25 – ZUTD-I; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1), dopusten, izhaja iz stališča uporabe ZODPol kot specialnega predpisa v razmerju do ZDR-1. ZDR-1 kot splošni delovnopravni predpis sicer izhaja iz načela, da se pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja urejajo z zakonom, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi. Prav tako drugi odstavek 9. člena ZDR-1 določa, da se s kolektivno pogodbo oziroma pogodbo o zaposlitvi lahko določijo pravice, ki so za delavca ugodnejše od pravic, določenih z zakonom, razen če zakon določa drugače. Poleg tega ZDR-1 v prvem odstavku 2. člena določa, da če ni s posebnim zakonom drugače določeno, ureja ZDR-1 tudi delovna razmerja delavcev, zaposlenih v državnih organih, lokalnih skupnostih, zavodih in drugih organizacijah ter pri zasebnikih, ki opravljajo javno službo. Hkrati ZDR-1 dopušča, da se vprašanje nadurnega dela oziroma dela preko polnega delovnega časa v kolektivni pogodbi uredi drugače, kot to določa sam ZDR-1. Ob primerjavi drugega in tretjega odstavka 9. člena ZDR-1 je mogoče ugotoviti, da je z izrazom drugače mišljena manj ugodna ureditev, kar izhaja tudi iz komentarja ZDR-1 (mag. Darko Krašovec, Novi veliki komentar Zakona o delovnih razmerjih in reforme trga dela 2013, str. 58). Posebnosti zagotavljanja notranje varnosti države v primerjavi s sorazmerno togim delom državne uprave, njegovo organizacijo, sistemom javnih uslužbencev in postopkovnimi pravili zahtevajo temu primerne pravne in organizacijske rešitve. Uresničevanje strateških ciljev notranje varnosti je v primerjavi s klasičnim delom javne uprave tako nepredvidljivo, da ga ni mogoče zagotavljati z enakimi merili, organizacijskimi oblikami in enako ureditvijo sistema javnih uslužbencev. Ker osebe, zaposlene v policiji, opravljajo službo v posebnem statusnopravnem režimu, ki ga ureja ZODPol kot področni in specialni zakon, mora ta zaradi posebnosti policijskega dela – kot so zagotavljanje javne varnosti, neprekinjeno izvajanje nalog, intervencijska dejavnost in druge oblike dela, ki odstopajo od običajnih delovnopravnih razmerij – nujno vsebovati tudi posebna pravila glede organizacije delovnega časa, počitkov, pripravljenosti za delo in opravljanja dela preko polnega delovnega časa. Zato se šteje, da je ZODPol na področjih, ki jih posebej ureja, specialna ureditev v razmerju do ZDR-1, in je njegove določbe treba uporabljati prednostno, tudi kadar odstopajo od splošnih izhodišč delovnega prava. Tako določa tudi ZJU-1, ki v 21. členu dopušča možnost drugačne zakonske ureditve posameznih vprašanj za določene kategorije uradnikov oziroma javnih uslužbencev, med drugim tudi za policiste, če je to potrebno zaradi specifičnosti njihovih nalog oziroma za izvrševanje posebnih dolžnosti oziroma pooblastil. Navedeno pomeni, da so že zdaj nekatere posebnosti delovnopravnih vprašanj za uslužbence policije specialno urejene v ZODPol.

Poudariti je treba, da prvi odstavek 73. člena ZODPol izrecno določa, da lahko v izjemnih, nujnih ali nepredvidenih primerih, ko nalog policije ni mogoče opraviti drugače, nadrejeni policistu odredi delo preko polnega delovnega časa brez prekinitve, tudi brez soglasja policista, pri čemer mora biti delo odrejeno pisno pred potekom rednega delovnega časa ali naknadno v osmih dneh, če je bilo odrejeno ustno. Za policiste, ki zaradi narave nalog teh ne morejo opraviti v tem času, pa veljajo posebne določbe. Prav tako je treba poudariti, da je kolektivna pogodba na ravni dejavnosti instrument, ki zahteva vsakokratna pogajanja med socialnimi partnerji. To pomeni, da lahko do njene sklenitve preteče veliko časa, ki pa ga država zaradi zaostrovanja varnostnih razmer in povezanega izvajanja posebnosti policijskega dela pogosto nima na voljo.

Predlagana sprememba ne posega v temeljne standarde varstva zdravja in varnosti pri delu, temveč omogoča njihovo prilagoditev posebnostim policijskega dela z določitvijo posebnih oblik pripravljenosti za delo in počitkov. Namen predlagane ureditve je zagotoviti učinkovito izvajanje nalog policije ob hkratnem zagotavljanju ustreznega varstva zdravja policistov ter vzpostaviti pravno podlago za prilagojeno ureditev pripravljenosti glede na stopnjo omejitev, ki jih posamezna oblika pripravljenosti pomeni za policista.

Posebne oblike organizacije dela, pripravljenosti, odstopanja od splošnih pravil glede počitkov in druge posebnosti po tem členu se lahko uporabljajo le v obsegu in za čas, ki sta nujno potrebna za izvedbo posamezne naloge. Namen predlagane ureditve tako ni trajna sprememba splošne organizacije delovnega časa policistov, temveč omogočanje izvedbe posebej zahtevnih operativnih nalog, kadar ciljev ni mogoče doseči z običajnimi organizacijskimi ukrepi.

Predlagana ureditev omogoča tudi določitev različnih oblik vrednotenja in plačila pripravljenosti glede na stopnjo omejitev, ki jih posamezna oblika pripravljenosti pomeni za policista.

Pri vsem navedenem pa je ključno poudariti, da se posebne oblike pripravljenosti določijo samo izjemoma, kadar je to nujno zaradi zagotavljanja neprekinjenega izvajanja nalog policije ter zaradi potrebe po takojšnji odzivnosti pri izvajanju nalog varovanja določenih oseb, zaščite prič, prikritih preiskovalnih ukrepov in protiterorističnih dejavnosti.

V veljavni 73. člen, ki ureja delo preko polnega delovnega časa v izjemnih ali nujnih primerih, se doda določba, da v primeru pisnega soglasja policista lahko delo preko polnega delovnega časa presega omejitve iz tega člena. Policista, ki s tem ne soglaša, delodajalec ne sme oškodovati. Iz soglasja morata biti razvidna tedensko število ur dela preko polnega delovnega časa, s katerim še soglaša policist, ter rok, za katerega policist daje soglasje.

K 7. členu:
S členom se dopolnjuje ZODPol z novim, 73.a členom, ki ureja omejitve dnevnega počitka in tedenski počitek. Pri izračunu povprečja se ne upoštevata letni dopust in odsotnost z dela zaradi bolezni. Prvi odstavek 73. člena ZODPol določa, da ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o časovnih omejitvah dnevne delovne obveznosti, dnevnega in tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa lahko v izjemnih, nujnih ali nepredvidenih primerih, ko ni mogoče na drugačen način opraviti nalog policije, nadrejeni policistu po poteku delovnega časa odredi, da po poteku delovnega časa brez take prekinitve dela, ki bi policistu omogočila počitek, kot ga določa zakon, ki ureja delovna razmerja, dokonča začeto nalogo ali opravi nujno nalogo. Pravila policije št. 007-167/2013/40, 21. 10. 2013, v prvem odstavku 41. člena določajo, da je treba pri izdelavi razporeda upoštevati varnostne razmere, časovne in krajevne gostitve varnostne problematike, delovno obvezo uslužbencev policije in njihovo odsotnost, enakomerno obremenitev, strokovnost in izkušenost ter razumno izrabo delovnega časa, v skladu z drugim odstavkom istega člena pa morajo biti razlogi za spremembe razporeda dela vpisani v razpored dela. Če je že vnaprej znano, da bo v določenem obdobju potreba po določeni prisotnosti na delu izven razporeda dela, mora biti tak razpored tudi pripravljen, saj lahko delodajalec razpored dela spremeni le zaradi nepredvidenih dogodkov, ne sme pa vsakokratno spreminjati že izdelanega razporeda dela za namen stalnih potreb delavca.

Direktiva 89/391/EGS v 2. členu (UL št. 183 z dne 29. 6. 1989, str. 1) določa, da se ta direktiva ne uporablja tam, kjer ji posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, kakršne so oborožene sile ali policija, ali nekaterih posebnih dejavnosti v službah civilne zaščite neizogibno nasprotujejo. Posebej je treba poudariti, da Direktiva 89/391/EGS na zelo splošni ravni vpeljuje ukrepe za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen vsebuje splošna načela v zvezi s preprečevanjem poklicnih bolezni, zaščito varnosti in zdravja, odpravo tveganj in vzrokov poškodb pri delu, obveščanjem, svetovanjem, uravnoteženim sodelovanjem v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso ter usposabljanjem delavcev in njihovih zastopnikov ter tudi splošna navodila za izvajanje opredeljenih načel (1. člen). Navedena direktiva določa splošne ukrepe delodajalcev, ki jih ti sprejmejo v okviru svojih odgovornosti za zagotovitev varnosti in zaščito zdravja delavcev, vključno s preprečevanjem poklicnih tveganj, zagotavljanjem obveščanja in usposabljanja ter zagotavljanjem potrebne organizacije in sredstev. Vendar Direktiva 89/391/EGS ne določa minimalnih zahtev glede varnosti in zdravja pri organizaciji delovnega časa v zvezi s trajanjem dnevnega počitka, odmorov, tedenskega počitka, najdaljšega tedenskega delovnega časa, letnega dopusta ter vidiki nočnega, izmenskega dela in vzorcev dela. Te določa Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa.

V zvezi s tem 3. člen Direktive 2003/88/ES določa pravico vsakega delavca do minimalnega dnevnega počitka 11 zaporednih ur v 24-urnem obdobju. 6. člen navedene direktive pa državam članicam nalaga sprejetje potrebnih ukrepov, ki zagotovijo, da v skladu s potrebo po zaščiti varnosti in zdravja delavcev povprečni delovni čas za vsako sedemdnevno obdobje, vključno z nadurami, ne presega 48 ur. Organizacija delovnega časa in v tem okviru pravica delavca do ustreznega počitka je torej na ravni Evropske unije urejena z Direktivo 2003/88/ES, ki določa minimalne zahteve, namenjene izboljšanju življenjskih in delovnih razmer delavcev s približevanjem notranjih zakonodaj v zvezi z delovnim časom, kot je poudarilo Sodišče Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: SEU) v zadevah C-303/98 (Simap), C-151/02 (Jaeger), C-14/04

(Dellas), ko je razlagalo Direktivo Sveta 93/104/ES z dne 23. novembra 1993 o določenih vidikih organizacije delovnega časa, ki je bila predhodnica Direktive 2002/88ES. SEU je razsodilo, da se morajo nekatere službe po definiciji odzvati na dogodke, ki sami po sebi niso predvidljivi, vendar za dejavnosti, ki jih opravljajo v normalnih razmerah in ki poleg tega ustrezajo nalogi, ki je bila tej službi zaupana, vnaprejšnja organizacija ni nič težja, vključno z delovnimi urniki osebja ter preprečevanjem tveganj za varnost in/ali zdravje. Direktiva 2003/88/ES se tako z nekaterimi dopustnimi izjemami uporablja tudi za dejavnosti oboroženih sil, policije ali služb civilne zaščite.

V skladu z Razlagalnim sporočilom Evropske komisije o Direktivi 2003/88/ES (2017/C 165/01; v nadaljnjem besedilu: razlagalno sporočilo) države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi vsakemu delavcu zagotovijo pravico do minimalnega dnevnega počitka 11 zaporednih ur v 24-urnem obdobju. Zahteva, da se vsakemu delavcu odobri 11 zaporednih ur počitka, je minimalni standard. Dnevni počitek je obvezno sestavljen iz 11 zaporednih ur. To pomeni, da se čas počitka delavcev ne bi smel prekiniti, če tega ne določi država članica v skladu z dovoljenimi odstopanji. V zvezi s tem je SEU razsodilo, da je torej treba za zagotovitev učinkovite zaščite varnosti in zdravja delavcev [...] praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka. Namen dnevnega počitka je delavcem omogočiti, da se za več ur oddaljijo od delovnega okolja. Te ure morajo biti zaporedne in morajo neposredno slediti delovnemu času, da se lahko posameznik sprosti in odpravi utrujenost, ki je povezana z opravljanjem njegovih nalog. To pomeni, da je, če ni odstopanja, zaporedni delovni čas omejen na 13 ur, slediti pa mu mora vsaj 11 zaporednih ur počitka.

Slovenija je že v ZDR-1 prenesla določbe navedene direktive, in sicer 155. člen ZDR-1 določa počitek med zaporednima delovnima dnevoma v trajanju nepretrgoma 12 ur oziroma 11 ur v primeru neenakomerno ali začasno razporejenega delovnega časa. Iz razlagalnega sporočila izhaja tudi, da obstaja »izvzetje« iz področja uporabe Direktive 2003/88/ES, vendar ni odvisno od tega, ali delavci spadajo v enega od sektorjev iz Direktive 89/391/EGS, temveč od posebne narave nekaterih posameznih nalog, ki jih izvajajo delavci v navedenih sektorjih. Pri navedeni noveli gre prav za to posebno naravo teh nalog.

V tretjem odstavku 17. člena Direktiva 2003/88/ES za nekatere dejavnosti določa izjeme od 3. (dnevni počitek), 4. (odmori), 5. (tedenski počitek), 8. (trajanje nočnega dela) in 16. člena (referenčna obdobja), in sicer v primeru dejavnosti varovanja in nadzora, ki zahtevajo stalno prisotnost, zaradi varovanja posesti ali oseb, zlasti varnostnikov in oskrbnikov ali podjetij za varovanje. Vendar za ta odstopanja velja pogoj iz drugega odstavka 17. člena Direktive 2003/88/ES, da delavci dobijo enakovreden nadomestni počitek ali da se jim, v izjemnih primerih, kadar nadomestni počitek iz objektivnih razlogov ni mogoč, zagotovi ustrezno varstvo. V teh okoliščinah je treba podaljšanje dnevnega delovnega časa, ki ga lahko države članice ali socialni partnerji opravijo na podlagi 17. člena Direktive 2003/88/ES s skrajšanjem počitka, do katerega ima delavec pravico določenega dne, načeloma nadomestiti z dodelitvijo ustreznega nadomestnega počitka, ki traja toliko zaporednih ur, kolikor je bil počitek skrajšan, in ki ga mora delavec izkoristiti, preden nastopi naslednje obdobje dela. Ob upoštevanju tega bistvenega cilja mora biti vsakemu delavcu zagotovljen primeren čas za počitek, ki mora biti ne le učinkovit, tako da se delavcem omogoči obnova moči po utrujenosti, ki je posledica dela, ampak tudi preventiven, tako da kar se da zmanjša nevarnost poslabšanja varnosti in zdravja delavcev, ki jo lahko povzroči kopičenje delovnega časa brez potrebnega počitka. »Ustrezni nadomestni počitek« v smislu drugega in tretjega odstavka 17. člena direktive pomeni, da delavec v tem času do svojega delodajalca ni zavezan z ničimer, kar bi mu onemogočalo, da se svobodno in neprekinjeno posveča svojim interesom, da se odpravijo učinki dela na njegovo varnost in zdravje. Torej mora počitek neposredno slediti delovnemu času, ki naj bi ga nadomestil, da se prepreči utrujenost ali preobremenitev delavca zaradi kopičenja zaporednih obdobij dela.

Poleg tega skrajšanje dnevnega počitka v trajanju 11 zaporednih ur, ki je z Direktivo 2003/88/ES dovoljeno v nekaterih okoliščinah in pod različnimi pogoji, nikakor ne sme povzročiti daljšega maksimalnega tedenskega delovnega časa, kot je določen v 6. členu Direktive 2003/88/ES, oziroma delavcu vključno z nadurami naložiti opravljanja v povprečju več kot 48 ur dela v vsakem sedemdnevnem obdobju, čeprav to zajema stalno pripravljenost, med katero delavec, ki je sicer na voljo na svojem delovnem mestu, dejansko ne izvaja poklicne dejavnosti.

Za zagotovitev učinkovite zaščite varnosti in zdravja delavcev je treba praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka. Da se delavec lahko učinkovito odpočije, mora namreč imeti možnost, da se od delovnega okolja oddalji za nekaj ur, ki morajo biti ne le zaporedne, ampak morajo tudi neposredno slediti delovnem času, da se lahko posameznik sprosti in odpravi utrujenost, ki je povezana z opravljanjem njegovih nalog. To se zdi še toliko bolj potrebno, kadar je običajni delovni čas podaljšan z odstopanjem od splošnega pravila zaradi opravljanja stalne pripravljenosti. Nasprotno lahko niz obdobij dela, med katerimi ni potrebnega časa za počitek, povzroči škodo delavcu ali vsaj nevarnost, da bo presegel svoje fizične sposobnost, zaradi česar sta ogrožena njegova varnost in zdravje. Poznejši čas počitka za navedena obdobja zato ne more ustrezno zagotoviti zaščite obravnavanih interesov. Navedena nevarnost pa je še toliko večja pri stalni pripravljenosti, če ta pripravljenost sledi opravljanju dela po običajnem urniku.

Za vsako odstopanje od določb o dnevnem in tedenskem počitku ali odmorih mora delavec, ki ni prejel dela ali celotnega počitka, kot nadomestilo prejeti manjkajoče časovne enote. Glede na sodno prakso SEU je za enakovredni nadomestni počitek značilno, da delavec v tem času do svojega delodajalca ni zavezan z ničimer, kar bi mu onemogočalo, da se svobodno in neprekinjeno posveča svojim interesom z namenom odpravljanja učinkov dela na njegovo varnost in zdravje. To pomeni tudi, da delavec v navedenem obdobju ne sme biti v pripravljenosti, čeprav se ta šteje za čas počitka.

SEU je v sodbi C-428/09, Union syndicale Solidaries Isere z dne 14. oktobra 2010, poudarilo, da zahteve iz 3. člena Direktive 2003/88/ES sestavljajo pravila prava socialne varnosti Unije, ki so posebnega pomena in do katerih mora biti upravičen vsak delavec v smislu minimalnih zahtev, potrebnih za zagotavljanje njegove varnosti in zdravja (36. točka). Delavcu mora biti zagotovljen primeren čas za počitek, ki mora biti dejanski, tako da delavec lahko obnovi moči zaradi utrujenosti, ki je posledica dela, in tudi preventiven, tako da čim bolj zmanjša nevarnost poslabšanja varnosti in zdravja delavcev, ki lahko nastane v daljšem obdobju brez počitka (37. točka). Za zagotovitev varnosti in učinkovite zaščite zdravja delavcev je torej treba praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka (51. točka). Glede časa dodelitve enakovrednega nadomestnega počitka je SEU pojasnilo obveznost v zvezi z dnevnim počitkom. Navedlo je, da mora dnevni počitek neposredno slediti delovnemu času, katerega posledice naj bi izničil, saj morajo biti ure počitka »ne le zaporedne, ampak morajo tudi neposredno slediti delovnemu času. V skladu s tem velja, da je za zagotovitev učinkovite zaščite varnosti in zdravja delavcev torej treba praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka.«

V skladu z razlagalnim sporočilom je treba dovoljena odstopanja, da se lahko uporabljajo, najprej veljavno prenesti v notranjo zakonodajo. Navedene izjeme je treba – ker gre za izjeme od ureditve Evropske unije na področju organizacije delovnega časa, ki je določena v Direktivi 2003/88/ES – razlagati tako, da se njihovo področje uporabe omeji na to, kar je nujno potrebno za varstvo interesov, katerih varstvo te izjeme omogočajo. To pomeni, da so odstopanja omejena na primere, ki so izrecno odobreni z direktivo, a tudi, da je področje uporabe vsakega odstopanja omejeno na določbe, ki so v njej izčrpno navedene. Odstopanja se izvajajo pod »strogimi pogoji, da bi se zagotovila učinkovita zaščita varstva in zdravja delavcev«.

158. člen ZDR-1 v tretjem odstavku določa, da se v dejavnostih oziroma za delovna mesta, vrsto dela ali poklice v primerih iz četrtega odstavka tega člena lahko z zakonom ali kolektivnimi pogodbami na ravni dejavnosti določi, da se dnevni ali tedenski počitek v povprečnem minimalnem trajanju, kot je določen z zakonom, zagotavlja v določenem daljšem obdobju, ki ne sme biti daljše od šest mesecev. V četrtem odstavku istega člena pa je določeno, da so take dejavnosti oziroma delovna mesta, vrste dela ali poklici v primerih:
– kjer narava dela zahteva stalno prisotnost,
– kjer narava dejavnosti zahteva kontinuirano zagotavljanje dela ali storitev ali
– kjer je predviden neenakomeren ali povečan obseg dela.

Na podlagi 5. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) mora delodajalec zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu. Med take ukrepe delodajalca spada tudi zagotavljanje ustreznih dnevnih in tedenskih počitkov. Delodajalec je dolžan organizirati delovni proces in razporediti delovne naloge tako, da kljub zagotavljanju pravice do počitka delo v organu teče nemoteno. Delavec pa se pravici do dnevnega počitka ne more odpovedati, čeprav ZDR-1

tega izrecno ne določa. Iz namena in smisla zakonskega urejanja pravice do počitkov, ob upoštevanju Direktive 2003/88/ES, ki uveljavlja izhodišče, da morajo imeti vsi delavci ustrezen počitek, izhaja, da odpoved pravici ni dopustna.

V primeru izvajanja nalog varovanja oseb in v primeru izvajanja nalog policistov, ki uporabljajo prirejeno identiteto v skladu z določbami zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije, zakona, ki ureja kazenski postopek, in zakona, ki ureja zaščito prič (23. člen Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 22/25; ZNPPol), 155.a člen Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 – odl. US, 53/24, 93/25 – ZNUZJV in 10/26 – ZKOM; ZKP) in 6. člen Zakona o zaščiti prič (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDoh-2, 110/07 in 30/18; v nadaljnjem besedilu: ZZPrič)), nedvomno gre za posebne naloge, ki jih je treba izvesti ne glede na časovne omejitve, saj bi bilo lahko v nasprotnem primeru ogroženo življenje varovanih oseb oziroma varnost uporabnikov prirejene identitete. Menjava oziroma rotacija policistov, ki izvajajo te naloge, pa je v času neposrednega dela nemogoča. Za izvajanje nalog Specialne enote (v nadaljnjem besedilu: SE) Generalne policijske uprave (v nadaljnjem besedilu: GPU), nalog varovanja oseb in nalog z uporabo prirejene identitete se morajo policisti predhodno ustrezno tudi psihofizično usposobiti ter nato ohranjati ter nadgrajevati pridobljeno znanje in veščine.

V SE GPU sistem rotacije zaposlenih na način zagotavljanja 24-urne prisotnosti na delovnem mestu z redno organizacijo delovnega časa ni mogoč. Ne glede na nepredvidljivost dogodkov, na katere se mora SE GPU odzvati, je treba zagotavljati pravilen potek ukrepov, ki so namenjeni zaščiti življenja, zdravja, premoženja in varnosti prebivalstva. Policisti SE GPU so visoko usposobljeni in opremljeni ter izvajajo naloge z visoko stopnjo tveganja. Pri izvajanju posameznih operativnih nalog je sistem rotacije policistov SE GPU popolnoma nemogoč zaradi kompromitiranja samih nalog, med katere spadajo tudi naloge po ZZPrič in druge naloge, ki zahtevajo daljši čas prisotnosti policistov na območju delovanja in izvajanja policijskih nalog. Prav tako je takšna prisotnost potrebna pri varovanju najvišjih domačih in tujih predstavnikov oblasti, še posebej pri večdnevnih državniških obiskih v tujini.

Naloge varovanja določenih oseb, prostorov, objektov in okolice objektov, ki jih varuje policija, pa primarno izvajajo policisti Urada za varnost in zaščito (v nadaljnjem besedilu: UVZ) GPU, občasno pa jim pomagajo tudi policisti drugih enot, ki so za izvedbo posameznih nalog ustrezno usposobljeni. Posebnost policistov UVZ GPU je torej prav njihova usposobljenost za izvajanje posebnih nalog varovanja določenih oseb, prostorov, objektov in njihove okolice po verificiranih programih ter ustrezno psihofizično stanje. Zaradi tega se morajo ti policisti tudi redno usposabljati, da se raven teh specifičnih znanj nadgrajuje. Od policistov varnostnikov UVZ GPU, ki izvajajo predvsem naloge varovanja oseb, se zahteva tudi daljše opravljanje nalog na terenu, kjer zaradi specifičnosti opravljanja nalog in nevarnosti nalog (varovanja varovanih in ogroženih oseb) ni mogoče upoštevati delovnopravnih okvirov v smislu ustreznega dnevnega počitka, maksimalnega števila opravljenih ur na dnevni in tedenski ravni in tako dalje. Navedeno še posebej velja za čas, ko se varujejo varovane osebe in ni mogoče izvajati rotacij na terenu. Dejstvo je, da je delo varovanih funkcionarjev in ogroženih oseb (pravosodje), ki jih policisti varnostniki varujejo, izven delovnopravne zakonodaje; policisti varnostniki nimajo ustaljenega in razporejenega urnika dela (njihov razpored dela ni na primer med 7.00 in 15.00 ali med 9.00 in 17.00), temveč je njihov urnik dela vezan na opravljanje posamezne funkcije (predsednica države, predsednik državnega zbora, ministri …). V dneh, ko je posamezna ekipa varnostnikov z varovano osebo, so varnostniki z njo na terenu 24 ur, tudi nekaj dni zapored, zato zaradi narave dela varovanih oseb in objektivne praktične nezmožnosti izvajanja menjav na terenu ni mogoče spoštovati temeljne delovnopravno zakonodaje. Varnostna ekipa je seznanjena s programom varovane osebe in z vsemi podrobnostmi za izvedbo varovanja. Z vidika strokovnosti dela je zato nesprejemljivo, da bi se čez dan opravila menjava, ker se program varovanih oseb nenehno spreminja in priprava nove ekipe na varovanje ne bi bila mogoča. Izvajanje menjav na terenu je mnogokrat neizvedljivo, saj se varovane osebe pogosto udeležujejo konferenc, na katere je dostop odobren izključno enemu varnostniku, ki je poimensko vnaprej določen. Zgodi se tudi, da varovane osebe odhajajo na letni dopust v gore ali na ladjo, kjer je menjava (rotacija) prav tako neizvedljiva. Prisotnost varnostnika je potrebna tudi pri varovanju najvišjih tujih predstavnikov oblasti, še posebej pri večdnevnih državniških obiskih v tujini, kjer je prav tako nemogoče, da se bi za tisti čas policisti varnostniki dnevno menjavali oziroma rotirali. Pri varovanju najvišjih predstavnikov tujih držav je priprava na varovanje dolgotrajen proces, ki traja tudi mesec dni ali več. V primeru dela v izmenah bi to pomenilo, da bi bilo v samo pripravo varovanja vključeno

neprimerno večje število oseb. Z organizacijskega vidika je tako nemogoča že izvedba priprave tujega državniškega obiska z upoštevanjem vseh delovnopravnih omejitev, kaj šele sama izvedba varovanja. V primerih večjih mednarodnih konferenc, ko je v Republiki Sloveniji na obisku dvajset varovanih oseb ali več, je izvedba varovanja v več izmenah nemogoča.

Tudi naloge policije z uporabo prirejene identitete v skladu z določbami zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije, zakona, ki ureja kazenski postopek, in zakona, ki ureja zaščito prič, lahko izvajajo le za to posebej usposobljeni in izurjeni policisti. Za izvajanje nalog se posamezniki dalj časa načrtno pripravljajo in usposabljajo, zaradi specifičnih znanj in usposobljenosti, ki jih zahtevajo te naloge, pa jih med izvajanjem operativnih aktivnosti ni mogoče nadomestiti z drugimi osebami.

Glede na opisano se v okviru določb Direktive 2003/88/ES glede časovnih omejitev pri izvajanju teh nalog s predlaganim novim, 73.a členom ZODPol zaradi narave dela določajo časovne omejitve dnevnega počitka, vendar pa se delavcem zagotavlja pravica do enakovrednega nadomestnega počitka, ki se policistu zagotovi takoj po prenehanju razlogov, zaradi katerih je bil dnevni počitek omejen. Pri tem se je mogoče opreti tudi na sodbo SEU, C-742/19, iz katere obrazložitve izhaja, da se lahko izjema od spoštovanja Direktive 2003/88/ES nanaša na posebne dejavnosti, za katere sistem rotacije ni primeren. V določenih dejavnostih zaradi visoke usposobljenosti pripadnikov ali izjemne občutljivosti nalog lahko sistem rotacije povzroči velike težave pri nadomeščanju z drugimi pripadniki, s tem pa ogroženost izvedbe same naloge. Navedena izjema tako velja za zakonsko predvidene naloge, katerih narava dela je taka, da zaradi uspešnosti izvedbe same naloge sistem rotacije ni mogoč. Ob tem je treba poudariti, da gre za izjemno ureditev, ki jo je treba kot tako uporabiti izjemoma in samo takrat, ko drugače ni mogoče zagotoviti uspešne izvedbe naloge. Ker gre za odstopanje od splošne ureditve in torej za izjemno ureditev, je odstopanje od omejitev dopustno samo za krajše obdobje, torej za najkrajši mogoči čas, ki je potreben, da se naloga izvede. Neposredno po izvedbi naloge pa je nujno treba delavcu zagotoviti sorazmerno daljši počitek z dodelitvijo nadomestnega počitka.

K 8. členu:
Ta člen določa, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o organiziranosti in delu v policiji
(Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP, 141/22, 85/25, 14/26 in 1568/26 – ZSOKOK)

8. člen

(pooblastila uradnikov enote za usmerjanje in nadzor)

(1) Uradniki iz prvega odstavka prejšnjega člena imajo za nemoteno in učinkovito opravljanje posameznega nadzora naslednja pooblastila:

- zahtevati podatke iz evidenc, ki jih vodi in vzdržuje policija;

- zahtevati vpogled v evidence, dokumente, listine, odredbe, zapisnike, odločbe in sklepe, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi pridobiva, pripravlja ali izdaja policija, in po potrebi zahtevati njihovo izročitev ali izročitev njihovih kopij;

- vabiti na pogovor policiste, druge uslužbence policije ali posameznike;

- opraviti pogovor s policisti, drugimi uslužbenci policije ali posamezniki;

- vstopiti v vsak prostor, ki ga policija uporablja pri svojem delu;

- zahtevati uradna pisna potrdila ter tehnične in druge podatke o tehničnih sredstvih v uporabi policije ter zahtevati dokazila o usposobljenosti policistov za uporabo tehničnih in drugih sredstev, ki jih ti uporabljajo pri svojem delu;

- prisostvovati izvajanju nalog policije;

- od policije zahtevati posredovanje drugih podatkov in informacij iz njihove pristojnosti, ki so pomembni za usmerjanje in nadzor.

(2) Uradniki enote za usmerjanje in nadzor lahko zaradi priprave usmeritev in navodil iz 4. člena tega zakona opravljajo delovne pogovore v policijskih enotah. O načrtovanih pogovorih so dolžni predhodno obvestiti generalnega direktorja policije.

(3) Zaradi priprave usmeritev ali nadzora nad delom policije mora policija na zahtevo enote za usmerjanje in nadzor tej enoti v določenem roku posredovati poročila, podatke, analize ali drugo dokumentacijo, ki se nanaša na opravljanje nalog policije.

43. člen

(policist)

(1) Policisti so uniformirani ali neuniformirani uslužbenci policije, ki opravljajo naloge policije in imajo pravico in dolžnost izvrševati policijska pooblastila.

(2) Za delovno mesto policista se zahteva najmanj srednješolska izobrazba. Za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista, se zahteva najmanj višješolska strokovna izobrazba ali najmanj srednješolska izobrazba in certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist.

(3) Poklic policista se določi s poklicnim standardom, ki je podlaga za oblikovanje izobraževalnih programov.

(4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev, pogoj glede predpisane izobrazbe za imenovanje v nazive četrtega kariernega razreda na delovnih mestih, za katera se zahteva poklic policista, izpolnjujejo tudi osebe, ki imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in pridobijo certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist. Delovna mesta, ki jih lahko zasedejo osebe, ki pridobijo certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije, se določijo v aktu o organizaciji in sistemizaciji.

(5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije, listo članov komisij za preverjanje in potrjevanje poklicne kvalifikacije policist določi minister, pristojen za delo, na predlog ministra. Pobudo za oblikovanje predloga iz prejšnjega stavka ministru poda generalni direktor policije.

(6) Policist, ki je najmanj pet let neprekinjeno zaposlen v policiji, je karierni policist. Ob prenehanju zaposlitve v policiji status kariernega policista preneha. Napotitev ali premestitev po odločitvi delodajalca v ministrstvo, v druge državne organe ali napotitev na podlagi 39. člena tega zakona se ne štejejo za prekinitev statusa kariernega policista. Status kariernega policista ne preneha tudi v primeru mirovanja pravic zaradi sklenitve pogodbe o zaposlitvi z drugim delodajalcem v interesu Republike Slovenije.

(7) Karierni policist se vključi v sistem izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja za pridobivanje znanj in usposobljenosti z namenom napredovanja in premeščanja na druga delovna mesta v policiji.

(8) Policist med trajanjem delovnega razmerja ne sme biti član politične stranke.

(9) Policist med trajanjem delovnega razmerja ne sme opravljati funkcije nepoklicnega župana, nepoklicnega podžupana ali občinskega svetnika.

(10) Policistu, ki med trajanjem delovnega razmerja prevzame opravljanje funkcije iz prejšnjega odstavka, preneha delovno razmerje.

(11) Policisti imajo službeno izkaznico, s katero izkazujejo pooblaščenost za izvajanje policijskih pooblastil.

(12) Službeno izkaznico izda generalni direktor policije.

(13) Obrazec službene izkaznice ter postopek za njeno izdajo in vrnitev predpiše minister.

(14) Uslužbencu policije se določi identifikacijska oznaka osebe, pod katero se vodi v policijskih evidencah.

45.a člen

(pravice in obveznosti kandidatov za policiste)

(1) S kandidati za policiste se sklene pogodba o zaposlitvi za čas izobraževanja za poklic policista.

(2) Kandidati za policiste med izobraževanjem iz prejšnjega odstavka opravljajo pripravništvo za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista po poklicnem standardu, ter pridobijo ustrezne delovne izkušnje in sposobnosti za samostojno opravljanje dela policista.

(3) Šteje se, da kandidati za policiste med izobraževanjem pridobijo zahtevane delovne izkušnje za imenovanje v uradniški naziv XII. stopnje, 4. kariernega razreda v skladu z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev. Med izobraževanjem se kandidatu za policista določi osnovna plača, ki je za štiri plačne razrede nižja od osnovne plače uradniškega naziva, za katerega kandidat za policista pridobiva delovne izkušnje.

(4) Po uspešno zaključenem izobraževanju policija s kandidatom za policista, brez javne objave ali javnega natečaja, sklene delovno razmerje za nedoločen čas.

(5) Policist iz prejšnjega odstavka mora v delovnem razmerju ostati najmanj še dvakrat toliko časa, kot je trajalo izobraževanje.

(6) Kandidat za policista, ki ne sklene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, ali policist, ki mu delovno razmerje preneha po njegovi volji ali krivdi pred rokom iz prejšnjega odstavka, mora policiji povrniti stroške izobraževanja.

(7) Šteje se, da izpolnjuje pogoj glede obveznega usposabljanja za imenovanje v naziv policist, ki je zaključil izobraževanje za poklic policista, pri katerem so bile v izobraževalni program vključene vse vsebine, ki jih zakon, ki ureja sistem javnih uslužbencev, določa za obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv.

72. člen

(delo preko polnega delovnega časa)

(1) Nadrejeni policistu lahko odredi delo preko polnega delovnega časa, pri čemer se časovna omejitev dnevnega, tedenskega in mesečnega delovnega časa preko polnega delovnega časa upošteva kot povprečna omejitev v določenem časovnem obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih mesecev. Pri izračunu povprečja se ne upoštevata letni dopust in odsotnost z dela zaradi bolezni.

(2) S soglasjem policista se dnevna, tedenska in mesečna časovna omejitev lahko upošteva kot povprečna omejitev v obdobju, ki ne sme biti daljše od šestih mesecev.

73. člen

(delo preko polnega delovnega časa v izjemnih ali nujnih primerih)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o časovnih omejitvah dnevne delovne obveznosti, dnevnega in tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa, lahko v izjemnih, nujnih ali nepredvidenih primerih, ko ni mogoče na drugačen način opraviti nalog policije, nadrejeni policistu po poteku delovnega časa odredi, da po poteku delovnega časa brez take prekinitve dela, ki bi policistu omogočila počitek, kot ga določa zakon, ki ureja delovna razmerja, dokonča začeto nalogo ali opravi nujno nalogo.

(2) Odreditev dela po prejšnjem odstavku je dopustna le za najkrajši možni čas, s tem da je treba policistu takoj po prenehanju razlogov zagotoviti sorazmerno daljši počitek skladno s splošnimi predpisi in kolektivnimi pogodbami. Soglasje policista ni potrebno.

(3) Delo preko polnega delovnega časa po prvem odstavku tega člena mora nadrejeni odrediti v pisni obliki praviloma pred potekom rednega delovnega časa. Če zaradi narave dela ali nujnosti opravljanja dela to ni mogoče, se lahko delo preko polnega delovnega časa v izjemnih in nujnih primerih odredi ustno. V tem primeru se pisna odreditev vroči policistu naknadno, najkasneje v osmih dneh po opravljenem nadurnem delu.

(4) Delo preko polnega delovnega časa, odrejeno na podlagi prvega odstavka tega člena, lahko traja največ 20 ur na teden oziroma 80 ur na mesec.

(5) Določba prejšnjega odstavka ne velja za policiste, ki zaradi specifičnosti opravljanja nalog policije teh ne morejo opraviti v času, določenem v prejšnjem odstavku, ali pri katerih bi zaradi prenehanja opravljanja teh nalog lahko prišlo do ogrožanja njihovih življenj in zasedajo delovna mesta, ki jih v aktu o organizaciji in sistemizaciji določi minister. Povprečen delovni čas iz tega odstavka, vključno z delom preko polnega delovnega časa, ne sme presegati 48 ur v sedemdnevnem obdobju, izračunanem kot povprečje v posameznem referenčnem obdobju.

(6) S kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti se lahko za policiste, ki izvajajo naloge varovanja določenih oseb, naloge policije v zvezi s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, naloge policije v zvezi z zaščito prič, naloge na področju protiteroristične dejavnosti ter zahtevnejše operativne naloge policije, ki so povezane z visoko stopnjo tveganja za varnost, zdravje ali življenje ljudi in pri katerih se zahteva najvišja stopnja izurjenosti in psihofizičnih zmožnosti ter uporaba posebnih znanj in veščin, določijo odmori, počitki, delo preko polnega delovnega časa in najdaljši tedenski delovni čas, ki so za policiste drugačni, kot pa je to določeno s tem zakonom in z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

V. PREDLOG ZA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA PO NUJNEM ALI SKRAJŠANEM POSTOPKU

Državnemu zboru Republike Slovenije se predlaga, da Predlog zakona o spremembi Zakona o organiziranosti in delu v policiji obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ob upoštevanju 114. in 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24). Predlagane spremembe so omejene na posamezna vprašanja organizacije in dela policije ter ne posegajo v temeljno ureditev nalog in pristojnosti policije. S 1. členom se določajo dodatna pojasnila glede načina izvajanja že določene pristojnosti enote za usmerjanje in nadzor. S 2. in 3. členom se urejajo pogoji za zasedbo delovnih mest, za katera se zahteva poklic policista, ter pravice in obveznosti kandidatov za policiste. Od 4. do 7. člena pa se določajo posebna pravila glede pripravljenosti na kraju samem, dela preko polnega delovnega časa in počitka za policiste, ki opravljajo izrecno navedene zahtevnejše naloge. Uporaba teh pravil je omejena na zakonsko določene primere in vezana na izpolnjevanje predpisanih pogojev.
Ker se predlagane rešitve nanašajo na jasno opredeljene vsebinske sklope znotraj veljavne zakonske ureditve organizacije policije, vlada ocenjuje, da gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Zato predlaga, da Državni zbor predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

VI. PRILOGE

Priloge niso priložene.